

редагування меню *Додати блок*, в надбудові якого можна навіть поміняти назву. Обмежувати доступ до елементів і ресурсів в часі не є доцільним, тому що студенти не виконують завдання у вказані строки і виникає необхідність знімати ці надбудови в кожному елементі, який їх використовує.

Система Moodle є одною із найпоширеніших технологій в навчанні онлайн. Проблема визначення, наскільки успішний та якісний навчальний процес, не має однозначного вирішення. Оцінити якість здійснення навчання можна тільки комплексними засобами, розраховавши основні статистичні параметри на основі даних про успішність студентів [2]. Інтерфейс системи зрозумілий, проте витрачається багато часу на створення потрібних засобів, тому варто вивчати і застосовувати додаткові можливості Moodle.

ЛІТЕРАТУРА

1. Габрусєв В.Ю., Терещук Г.В. Система управління навчальними ресурсами MOODLE. Друк. Тернопіль: ТНПУ ім. В.Гнатюка. 2011, 60 с.
2. Грод І.М., Шевчик Л.О. Проблема оцінювання якості здійснення навчального процесу / Збірник тез IV Міжнародної науково-практичної конференції «Ціннісні орієнтири в сучасному світі: теоретичний аналіз та практичний досвід», 13-14 травня 2022 року. М. Тернопіль, с. 264-267.

Олександр БАКУМЕНКО

*Здобувач третього освітнього-наукового рівня вищої освіти
Харківського національного педагогічного університету
імені Г. С. Сковороди
Харків, Україна*

АКСІОЛОГІЧНА СКЛАДОВА ТЕХНІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ

Філософська рефлексія наративів сучасного постіндустріального суспільства від техно-ейфорії до техно-утопії, водночас передбачає імплікації технічної творчості у широкому проблемному полі цих наративів не тільки в гносеологічному, але й в аксіологічному вимірах. Зауважу, що проблема взаємозв'язку людини і техніки належить до однієї із вічних у філософії. Техніка, демонструючи протягом століть культурне та цивілізаційне зростання людства, постійно перебуває під пильним суспільним наглядом. Сучасна людина вже мало співвідносить себе з Природою, Космосом, Богом, вона починає повністю попадати під вплив техніки, технічності та технологічності. Людина, як «недостатня істота» (А. Гелен), створюючи штучне гніздечко, створила так звану штучну

природу – Техніку. Потрапляючи в залежність від якої, людина порівняно з технікою стає все більш антикварною (Г. Андерс).

Сьогодні дуже важко зрозуміти людське буття без електричного світла (підтвердженням чого є короткочасний досвід блекауту, який отримало українське суспільство) і дуже складно проаналізувати до яких століть історії і як швидко ми можемо деградувати у всіх аспектах життєдіяльності, відібравши в нас електрику. Напевно мало хто міг би припустити 100 років тому, що горстка піску змогла так сильно змінити наше життя. У повоєнні роки минулого століття всі спроби створення штучного розуму наштовхувалися на неймовірно великі складнощі, пов'язані з необхідністю використовувати дуже велику кількість енергії та створення гігантських лабораторій, де можна було б проектувати обчислювальні машини для вирішення серйозних завдань. Однак після відкриття в 1948 році напівпровідників наше з вами життя почало сильно змінюватися, і вже була можливість створювати комп'ютери, які постійно зменшувалися в розмірах і збільшувалися в потужностях. Зараз у звичайному смартфоні напівпровідників більше, ніж у марсоході, запущеному на Марс наприкінці минулого століття. Сучасна наука і техніка не зупиняється на цьому і ми всі з нетерпінням чекаємо наступного кардинального стрибка в техніці, як мені здається, він може бути пов'язаний із переходом комп'ютерів на квантовий рівень, на який усі з нетерпінням чекають ще з кінця минулого століття. Отже, не викликає сумніву, що стрімкий розвиток сучасної техніки водночас актуалізує вивчення співвідношення ціннісного та когнітивного у технічній діяльності.

Дослідження ціннісного потенціалу технічної творчості займає особливе місце у філософії. Інтуїції щодо технічної творчості, умов її здійснення та наслідків цієї діяльності для людини сягають своїм корінням доби Античності. Тоді Платон розробляв концептуальний перехід потаємного в непотаємне, в якому будь-яка технічна творчість повинна пройти 4 винності, котрі виникають при появі речі: - матеріальну, - формальну, - остаточну та – діючу. За Платоном, той, хто творить – робить перетворення суцього, тим самим збирає воедино усі причини.

Як оптимістичні прогнози, так й скептичні побоювання наслідків науково-технічного прогресу набувають поширення у посткласичну добу (Е. Капп, Ф. Бон, А. Еспінас, К. Ясперс, Х. Ортега-і-Гассет, М. Гайдеггер тощо).

Наголошуючи на ролі творчості, зокрема технічної, у соціокультурному поступі людства, коментаторська антропологія

базується на питанні, що ми можемо винаходити, щоб змінювати свою природу (А. Гелен «Душа у технічному суспільстві»). Доктрина «технологічного імперативу», згідно з якою людина має можливість робити все, що технічно їй доступне, з самого початку виникнення попадає під палку критики ідеологів «антитехнологічного імперативу». Зокрема, Ж. Еллюль пропонує теоретичний проект самозбереження людини у вигляді етичної концепції відмови людини від влади техніки. У сучасних контекстах ця думка корегується з настановами етики страждання. На думку К. Райнгарда: «техніка викликає страждання і через це має розглядатись також в рамках естетичної патології» [2, с. 91].

Сучасна етика страждання та імперативи самовідновлення людини дозволяють розширити горизонти у розумінні технічної творчості та її планетарних наслідків. Саме це поєднує філософські рефлексії техно-утопій та техно-ідилій. У пошуку кріплення для перекидання цих мостів повернемося трохи в ті часи, коли в нашому житті з'явилася техніка та технічна творчість і спробуємо відшукати там гуманістичний потенціал, знайти його вплив на технічну творчість на різних етапах розвитку світу, культури та філософської думки. Спробуємо рефлексувати в цьому напрямку з іншими світовими філософами різних часів. Не претендую на появу якихось нових глибоко філософських відкриттів, спробую трохи зазирнути в історію і повернутися в сучасність.

Метафорично ці спроби можна уявити на кшталт подорожі у часі. Уявіть собі, що монах сидячи у келії з лампадою вирізав би ці тези на шматках листів подібних до паперу у кори дерева, 300 років тому учень семінарії дряпав папір гусячим пером, 100 років тому, мабуть, секретар набирала б їх під диктовку на друкарській машинці, 50 років тому аспірант міг попросити хорошого знайомого з Електронно-обчислювального центру набрати ці тези на перфокартах, 25 років уже можна було б сидіти за столом у кімнаті перед величезним, за сучасними мірками, монітором і таким же гігантським системним блоком і набирати вже даний текст на клавіатурі, зараз я можу сидячи в кріслі і тримаючи невеликий ноутбук на колінах набирати даний текст, можливо через 2 роки хтось вже буде просто промовляти цей текст у мікрофон, а комп'ютер сам готуватиме файл до публікації, і недалеко той день, коли мікрочіп, вмонтований в мозок, самостійно зчитуватиме імпульси нейронів і пересилатиме їх редактору журналу (у вигляді штучного інтелекту) для переміщення в суперсховище.

Історичний екскурс за лаштунки технічної творчості унаочнює як гуманістичну, так і антигуманістичну визначеність технічної творчості. Ця

амбівалентність найбільш яскраво проявляється у прикладі з ядерною енергією – користі для людства (електроенергія як вагомий гуманістичний аргумент) та шкоди – знищення людства (ядерна зброя, не менш важливий антитехнологічний аргумент). В цьому сенсі варто прислухатися до К. Ясперса, якій наголошував на етично та ціннісно нейтральному статусі техніки [3]. Саме людина, виказуючи своє оцінююче ставлення до техніки, створює аксіологічні константи в модусах гуманістичної або антигуманістичної оптики.

Таким чином, визначення аксіологічної складової технічної творчості та ціннісних аспектів сучасної науки, посилення етичної відповідальності техніків за результати та наслідки технічної творчості та діяльності є пріоритетним завданням сучасного постіндустріального суспільства. В модусах сучасної етики страждання стає практично здійснюваною методологічна процедура аксіологічного розрізнення між «мертвою технікою», «нейтральною технікою», «руйнівною технікою» та «технікою для життя».

ЛІТЕРАТУРА

1. Anders Gunther (1956) Die Antiquiertheit des Mtnschen.
2. Knodt Reinhard (1994) Ästhetische Korrespondenzen. Denken im technischen Raum. Stuttgart: Reclam.
3. Jaspers Karl (2017) Vom Ursprung und Ziel der Geschichte. Herausgegeben von. Kurt Saiamun,10.

Ілля ВОДОВОЗОВ

*Здобувач третього освітнього-наукового рівня вищої освіти
Харківського національного педагогічного університету
імені Г. С. Сковороди,
Харків, Україна*

СУСПІЛЬНА ЗНЧУЩІСТЬ І КУЛЬТУРНА ЦІННІСТЬ ІНЖЕНЕРНИХ ПРОФЕСІЙ

Технічна реальність, технологічність та техногенність, поза межами якої сучасна людина вже себе не сприймає, все частіше викликає занепокоєння майбутнім, а також посилює інтерес до галузі точних технологій. «Техне», прообрази та осмислення якого сягає часів Античності (Платон, Аристотель), а також його інженерне рішення та практичне втілення у спорудах стародавнього Риму, викристалізувалися та визначили духовний клімат ХІХ століття. Прогностичні ефекти технократів органічно вписувалися в загально-суспільні оптимістичні